

Gaarde eller endog Huse i Fæste saasnart et saadant er blevet ledigt, og var det en saadan meget uheldig og ulykkelig Forsætning at komme i, troer jeg just ikke, at Folk vilde tragte saa meget derefter. Jeg kan allermindest indrømme Rigtigheden af, at der endnu skulde hvile nogenformhelst Plet eller noget Nødværdigende paa Fæstebondestanden, jeg troer at Lovgivningen i den Henseende har gjort sin Skyldighed; naar den har tilstedet Fæstebønderne ligesaavel som Andre Afgang til at deeltage i den lovgivende Magt, Afgang til at deeltage i Sogneraadet og Alt hvad den offentlige Bestyrelse vedkommer, saa troer jeg ikke at de kunne siges at være tilfidesatte, eller at der hviler nogenformhelst Skygge eller Plet paa dem. Heller ikke forekommer det mig, hvor jeg har været samlet med Fæstebønder ved offentlige Forretninger, at man har kunnet spore en saadan Udskydelse fra de almindelige Vilkaar; de have med samme Alenhed og Frimodighed udtalt sig ligeover for de Øvrige, som Folk i Almindelighed gjøre, der ere i et lignende Forhold, og jeg troer saaledes heller ikke, at derigennem er nogen særlig Grund til at indføre den saameget omtalte Tvangslov, hvorimod jeg meget gjerne vilde ønske, om man kunde finde en anden Vej til at faae Selveiendom fremmet, navnlig en saadan Vej, som den ærede Indenrigsminister pegede hen til igaar, idet han yttrede, at der kunde tænkes Mulighed i — uagtet han ikke havde raadført sig med Finantsministeren derom — at Staten stillede nogle Penge til Raadighed, som kunde anvendes til Udlaan til de Fæstere, som havde Lyst at kjøbe, men ikke havde Raad dertil.

Indenrigsministeren: Den ærede Rigsdagsmand for Svendborg Amts 6te Valgkreds (J. A. Hansen) har gjort mig den Ære at bringe mig en Tak, som jeg ikke kan modtage, da jeg nemlig frygter for, at han har misforstaaet mig. Jeg har ikke sagt eller i alt Fald ikke villet sige, at alle offentlige Stiftelsers Fæstegods vil overgaae til Selveiendom; jeg har kun sigtet til det Lovudkast, der er

forelagt om Sorø Akademies, Universitetets og Communitetets Godser. Hermed vil jeg dog ingenlunde have sagt, at Fæstegodsset paa de øvrige Stiftelser ikke skulde gaae over til Selveiendom, men jeg kan blot ikke give noget Løfte i saa Henseende; det har, for Diebliffet endnu ikke været paa Tale. Han har dernæst meent, at jeg har anført et urigtigt Tal paa det Fæstegods, hvorom der egentlig er Tale, men jeg maa dog derved bemærke, at jeg udtrykkelig sagde, at jeg ikke erindrede det nøie, men at jeg troede, det var omtrent 30,000 Edr., og at jeg tillige udtrykkelig sagde, at jeg tog navnlig Hensyn til Fæstegodsset paa de private Godser, som jeg troede man egentlig sigtede til; Lehn- og Fideicommissser har jeg slet ikke talt om.

J. A. Hansen: Maa jeg bede om Ordet, for at gjøre en personlig Bemærkning?

Formanden: Den ærede Rigsdagsmand har Ordet.

J. A. Hansen: Jeg vil blot bemærke, at naar jeg har holdt mig til de 30,000 Edr., som den ærede Minister har anført, da har jeg gjort det, fordi det private Gods andrager 30,000 Edr., og fordi det er 30,000 Edr. aldeles affect fra Lehn, Fideicommiss og offentlige Stiftelser.

Ottefen: Det har glædet mig, at Thinget har befriet mig fra det Ansvar, jeg ikke var istand til at paatage mig, og som jeg ogsaa frasagde mig, da jeg optog Loven, nemlig at forsvare den. Uagtet der har været talt meget vidtløftigt om Sagen fra alle Sider, er der dog næsten intet Angreb skeet paa den, undtagen fra min ærede Gjenboes Side. Det Angreb, han gjorde paa den, synes at være saaledes, at jeg seer mig istand til at kunne imødegaae det, og det er derfor jeg har forlangt Ordet. Han sagde, at det ikke var muligt efter denne Lov, at Noget kunde kjøbe, som ikke havde mange Penge, at det navnlig ikke var maget saaledes, at det blev muligt for Fæsterne at faae Gaarden, efterdi der ikke var taget Hensyn til den Ret, de have til Gaardene, nemlig deres Livsfæste.